

Referanser: KM 11/93, KM 05/11, UKM 06/08, UKM 07/10

Arkivsak: 16/3664 - 9 (16/38525)

Saksdokumenter:

Tittel	Dok. ID
vedtak_ukm_06_08_samisk_ungdomsarbeid	1534140
Statutter for Utvalg for Ungdomsspørsmål (KR 1304)	1534141
ukm2010_vedtak_sak7	1534281
Forslag til statutter for SUNG	1534382

Opprettelse av Samisk ungdomsutvalg for Den norske kirke

Sammendrag

I tråd med både Strategiplan for samisk kirkeliv og i henhold til UKM-saker (UKM 06/08 og UKM 07/10) har samisk ungdomsdemokrati i kirka vært løftet. Ungdomsdemokratiet i Den norske kirke er viktig, ikke minst for å oppfylle mål om aktiv ungdomsdeltakelse og representasjon i samisk kirkeliv. I saken vil det bli redegjort for bakgrunnen i saken, og det vil bli løftet fram ulike spørsmål knyttet til opprettelse av SUNG i Den norske kirke som et selvstendig demokratisk ungdomsorgan.

Forslag til vedtak

1. SUNG opprettes fra 1. Januar 2017, og plasseres som nasjonalt organ på lik linje med Ufung. Mandatet til SUNG skal være å uttale seg i relevante saker som behandles av SKR, samt kunne være rådgivende organ for MKR og KR i saker som gjelder urfolksungdom. Både SKR, KR og MKR bes sende saker til uttalelse hos SUNG.
2. Forslag til statutter for SUNG vedtas.

3. SUNG får i en 3 års periode (2017-2019) rom for å være et nytt utvalg i en innfasingsperiode med de tilpasninger det vil være behov for, og at SUNG hvis behov for endringer i statutter eller sammensetning kommer som sak til SKR i løpet av 2020, eller trer inn i ordinær drift fra 2020.
4. SUNG sin rolle i Samisk kirkelig valgmøte(SKR 24/16) tas etter endelig vedtak inn som eget punkt i Statutter for SUNG.
5. Leder til SUNG oppnevnes av Samisk kirkeråd, og får et særlig ansvar for at rådets medlemmer får orientering og innspill fra SUNG, og i tillegg ha kontakt med rådets AU der det synes å være naturlig.
6. Det må settes av midler til drift av SUNG som utvalg på nasjonalt nivå for alle de sentralkirkelige råd.

Saksorientering

Opprettelsen av samisk ungdomsutvalg, heretter omtalt som SUNG, er i utgangspunktet vedtatt i Strategiplan for samisk kirkeliv. Likevel må det til en gjennomgang av saken for å avklare rollen SUNG skal spille i forhold til de ulike organer i Den norske kirke, og ikke minst gi et klart svar på hvilket mandat SUNG skal ha. Opprettelsen av SUNG vil være et viktig skritt for hele demokratiet i Den norske kirke, særlig fordi det både i folkerettslige bestemmelser og i norsk lovverk gis klare føringer for at det skal sikres en representasjon av urfolket.

Oversikt over de folkerettslige bestemmelser for dette punktet er redegjort for i Strategiplan for samisk kirkeliv i kapittel 4.3.2.

Strategiplan for samisk kirkeliv 2012-2016

Kapittel 5.8:

Det er et sterkt behov for å etablere samiske ungdomsarenaer i Den norske kirke. Slike arenaer eksisterer knapt i dag. Samisk kirkeråds ungdomsutvalg (SKRU) og Samisk kirkeråd har påpekt dette, og Ungdommens kirkemøte (UKM) har i flere saker understreket behovet for at samisk ungdomsarbeid styrkes. Satsing på samisk ungdomsarbeid må også sees i lys av Kirkemøtets vedtak om å videreutvikle og fornye Den norske kirkes arbeid med aldersgruppen 18-30 år (KM 5/09).

Ut over konfirmantarbeidet er ungdomsarbeid lokalt mer eller mindre fraværende i samisk kirkeliv. Den norske kirke har heller ikke noe samisk ungdomsarbeid etablert på regionalt nivå, men det har vært gjort forsøk på å rekruttere samisk ungdom til Ungdommens kirketing (UKT) i de tre nordligste bispedømmer. Et fåtall samiske ungdommer har vært representert på UKT i Nord-Hålogaland de par siste årene, og en samisk ungdom har sittet i ungdomsrådet i dette bispedømmet i perioden 2008-2010.

Samisk ungdom har vært representert på Ungdommens kirkemøte (UKM) hvert år siden begynnelsen av 2000-tallet. Disse har i hovedsak vært rekruttert av Samisk kirkeråds ungdomsarbeid. UKM har ved flere anledninger tatt opp spørsmål som berører samisk ungdomsarbeid, og i 2008 i egen sak (UKM 6/08).

I perioden 2000-2004 hadde Samisk kirkeråd positive erfaringer med et prosjektbasert ungdomsarbeid (Ung i Sápmi) med fokus på samisk identitet og kristen tro. Formålet var å rekruttere samisk ungdom til kirkelig utdanning og tjeneste. Et tyvetalls sørsamiske, lulesamiske og nordsamiske ungdommer i aldersgruppen 15-30 år deltok. Flere av deltakerne i prosjektet har representert samisk kirkeliv i ulike fora siden, et par har også tatt kirkelig utdanning.

Ved Ung i Sápmi-prosjektets slutt ønsket man å videreføre arbeidet, og fra 2005-2007 ble arbeidet forsøkt ivaretatt gjennom Samisk kirkeråds ungdomsutvalg (SKRu), som var et rådgivende organ for Samisk kirkeråd. SKRu ble lagt ned i 2007, delvis fordi Samisk kirkeråds stillingsressurs ikke lenger kunne finansieres med prosjektmidler. Dessuten manglet en god strukturell forankring mot kirkens regionale og nasjonale strukturer for ungdomsarbeid. Etablering av et samisk ungdomsråd i en ny form har derfor vært arbeidet med av Samisk kirkeråd i tilknytning til arbeidet med Strategiplan for samisk kirkeliv.

Samisk ungdomsutvalg - Sung

For å sikre samisk ungdom en mulighet for medbestemmelse i kirken, foreslås etablert et samisk utvalg for ungdomsspørsmål (Sung) på sentralkirkelig nivå for å støtte opp om lokalt og regionalt samisk ungdomsarbeid.

Sung etableres som et nasjonalt utvalg på linje med Ufung i Kirkerådet. Der naturlig at Sung arbeider med samiske ungdomsspørsmål som er av felleskirkelig karakter, også med hensyn til samarbeid over landegrensene. Sung vil være et sted hvor samisk ungdom utrustes til tjeneste og verv i kirken. Flertallet av Sungs medlemmer skal være samer (jf kriteriene for registrering i Sametingets valgmanntall).

UKM (07/10) har til dette uttalt at Sung ikke kun må være et teknisk sammensatt organ utnevnt av ulike råd og utvalg, og mener at satsingen på ungdomsarbeid i samisk kirkeliv må starte med en stor ungdomssamling hvor deler av Sung velges. UKM foreslår at Sung kan følge samme modell som Kirkerådets Utvalg for ungdomsspørsmål, hvor ungdomssamlingen velger halvparten, og at Samisk Kirkeråd supplerer ved å oppnevne resten. På denne måten kan alle hensyn bli ivaretatt, som for eksempel medlemmer fra de tre samiske språkområdene, kjønn, alder osv.

UKM 06/08 Samisk ungdomsarbeid

Utdrag fra vedtak:

UKM 08 beklager at SKRu ikke i dag er operativt. UKM 08 mener at et samisk ungdomsutvalg må være operativt og forankret i lokale og regionale kirkelige organ.

SKRu var et nasjonalt samisk ungdomsutvalg. UKM ønsker at det skal finnes et samisk ungdomsutvalg som en parallell til Utvalg for ungdomsspørsmål (Ufung) i Kirkerådet. Det er naturlig å knytte en samisk ungdomskonsulent til dette utvalget. Disse ungdomsutvalgene kan samordne arbeidet sitt der det er naturlig, og hvor de har overlappende saker. Det er viktig at det avsettes ressurser for å ivareta samisk ungdomsutvalg.

UKM 08 vil at et samisk ungdomsråd skal etableres som et nasjonalt organ forankret i lokalt og regionalt samisk ungdomsarbeid.

Arbeidsgruppe Samisk ungdomsutvalg

SKR sekretariat dannet i samarbeid med allerede aktive ungdommer i 2013 en liten arbeidsgruppe som har jobbet med opprettelse av SUNG, kriterier for valg av nye delegater til utvalget og SUNG sitt mandat. Årsaken til dette er at å samle samisk ungdom slik det foreslås i KM 05/11 Strategiplan for samisk kirkeliv kan være vanskelig, jfr. bispedømmenes utfordring med å få delegater fra alle menigheter til ordinært ungdomsting. Å samle samisk ungdom til eget ting vil ikke bare være utfordrende da det ikke nødvendigvis er gitt representasjon fra alle områder med samisk befolkning, men kan tvert imot være med på å skape skiller mellom samiske og norske ungdommer, når det heller bør fremmes til samarbeid og kunnskap om ungdomsdemokratiet. I tillegg vil den demokratiske prosessen være særlig utfordrende, hvis man da ikke klarer å sikre at især menigheter i språkforvaltningsområdet prioriterer dette.

Arbeidsgruppa har hatt en arbeidsperiode på 2 år som et utgangspunkt til videre arbeid og nyvalg. Målet i denne omgang har vært at arbeidsgruppa skal jobbe fram en plan for virksomheten i SUNG i tråd med retningslinjer fra strategiplanen samt UFUNG, samt opprette gode strategier for rekruttering til utvalgets videre virksomhet.

Delspørsmål A: Plassering av SUNG og SUNG sitt mandat

Vedtaket i Strategiplanen kan leses som at SUNG, siden det skal organiseres på lik linje med Ufung, skal ha tilbud om de samme påvirkningsmuligheter som Ufung har. På kirken.no står det følgende om UFUNG:

De følger opp sakene fra UKM og har, sammen med Kirkerådet, ansvaret for å planlegge og å gjennomføre UKM.

Ufung skal være med å gi råd i forhold til Kirkerådets arbeid med ungdomsfeltet, og de uttaler seg om hva unge tenker om saker kirken er opptatt av. Medlemmene i Ufung blir også sendt på konferanser, kurs eller møter der man tar opp tema som utvalget jobber med.

Det vil være naturlig å se til UKM 06/08 Samisk ungdomsarbeid, der samiske ungdommers påvirkning internasjonalt nevnes. Sett i lys av dette, vil det være naturlig at også Mellomkirkelig råd kan be om at SUNG uttaler seg i saker som MKR jobber med der urfolksungdom berøres.

En stor utfordring til KM 05/11 Strategiplan for samisk kirkeliv, er nettopp formuleringen om at SUNG opprettes på lik linje med Ufung. Ut fra Ufungs mandat om å legge til rette for Ungdommens kirkemøte og være et rådgivende organ for Kirkerådet, blir det naturlig å skape en ryddighet i rolleavklaringen. Det synes for eksempel underlig at både Ufung og SUNG skal kunne fremme saker til UKM. Til gjengjeld kan man samarbeide med Ufung om gjennomføringen av UKM der det synes naturlig, samt ha mulighet for å sende sine delegater med til UKM. Spørsmålet om dette må besvares i samarbeid med Ufung, og det er naturlig at når det kommer en avklaring, kan dette tas inn i statutter for SUNG. Det vil da påligge SUNG å fremme en slik sak til Ufung om endring av statutter for UKM slik at dette lar seg gjennomføre.

Her har arbeidsgruppa som alternativ til å ha samme mulighet mht UKM, kommet med innspill om at SUNG kan bidra i gjennomføring av en egen samisk fagdag for unge voksne. Dette innspillet tas med i statutter for SUNG.

Forslag til vedtak i delspørsmål A, Plassering av SUNG og SUNG sitt mandat:

SUNG opprettes fra 1. Januar 2017, og plasseres som nasjonalt organ på lik linje med Ufung. Mandatet til SUNG skal være å uttale seg i relevante saker som behandles av SKR, samt kunne være rådgivende organ for MKR og KR i saker som gjelder urfolksungdom. Både SKR, KR og MKR bes sende saker til uttalelse hos SUNG.

Delspørsmål B: Forslag til statutter for SUNG

Arbeidsgruppa har utarbeidet forslag til statutter for SUNG, som skal regulere SUNG sitt arbeid og dets mandat. I tillegg er det gjennomført en samtale blant ungdommer som har deltatt i SKR sitt arbeid, der tanker om SUNG sitt mandat og virke er drøftet. I tillegg har statutter for Ufung og UKM vært sett til, samt KM 05/11 Strategiplan for samisk kirkelivs prinsipielle del. Ungdommene ser der for seg at SUNG i tillegg til å være et rådgivende organ kan jobbe temabasert, enten ved at SUNG kan fremme saker for SKR, eller at SUNG er direkte inne i arbeid med temadag/ fagdag for unge samiske voksne. Dette danner grunnlag for forslag til statutter. Forslaget vil være å finne som vedlegg til saken.

Forslag til vedtak i delspørsmål B: Forslag til statutter for SUNG

Forslag til statutter for SUNG vedtas.

Delspørsmål C: Innfasing av SUNG

I en innfasingsperiode vil det være sannsynlig at fokus både hos sekretariat og hos utvalgsmedlemmer vil være å bygge opp et slikt arbeid. I forslag til statutter spesifiseres det at SUNG sitt hovedformål skal være å jobbe med saker som gjelder og berører samisk ungdom, samt oppfølging av vedtak fra Ungdommens kirkemøte, UKM. Det vil være behov for en innkjøringsfase, der både opplæring av SUNG-medlemmer, kontakt med SKR, SKRs sekretariat samt tilknytning til Ufung etableres. I lys av dette kan et alternativ være at statutter for SUNG vedtas med unntak som skissert i forslag til vedtak, og at etter en utprøvings- og innkjøringsfase kommer SUNG i endelig drift i 2020. Dette vil også gi rom for at bispedømmer i første omgang kan se bort fra valg av delegat til SUNG, men kan oppnevne delegat administrativt fram til 2019 som et ledd i å forberede valg av delegat i Ungdomstingene gjennom rekruttering og informasjon ut til menighetene fra 2020.

Forslag til vedtak i delspørsmål C: Innfasing av SUNG

SUNG får i en 3 års periode (2017-2019) rom for å være et nytt utvalg i en innfasingsperiode med de tilpasninger det vil være behov for, og at SUNG hvis behov for endringer i statutter eller sammensetning kommer som sak til SKR i løpet av 2020, eller trer inn i ordinær drift fra 2020.

Delspørsmål D: SUNG sin rolle i Samisk kirkelig valg møte

Et mulig punkt som kan tas inn i statuttene for SUNG, er punktet om SUNG sin representasjon i Samisk kirkelig valg møte. Dette punktet må sees i lys av behandling av nevnte sak, SKR

24/16. Beslutningen om hvilken rolle SUNG da skal ha, tas i følge med saken. Der er forslaget sendt ut på høring, med innstilling om at SUNG skal ha rett til å møte med en delegat med tale, forslags og stemmerett.

Det kan også gjøres en vurdering om SUNG kan løfte temaer til det faglige innholdet på Samisk kirkelig valgmøte.

Forslag til vedtak i delspørsmål D: SUNG sin rolle i Samisk kirkelig valgmøte

SUNG sin rolle i Samisk kirkelig valgmøte(SKR 24/16) tas etter endelig vedtak inn som eget punkt i Statutter for SUNG.

Delspørsmål E: SUNG-leder oppnevnt av Samisk kirkeråd

Leder i SUNG bør være oppnevnt av Samisk kirkeråd. Formålet med denne oppnevningen skal være at det sikres en kontakt mellom rådet og det rådgivende organet. Det vil være opp til Samisk kirkeråd å avgjøre hvordan denne kontakten blir, men arbeidsgruppas innspill til dette er at denne representanten eller dens vara i SUNG får mulighet til å møte i SKR med tale og forslagsrett, som spesifisert i statuttene, og at det for eksempel kan gis rom for orienteringer fra SUNG gjennom denne representanten. Oppnevning av leder foregår ved at SUNG nedsetter en nominasjonskomité som kommer med nominasjon av mulige lederkandidater, som deretter velges av SKR. Sak om oppnevning av leder vil da komme som egen sak til SKR.

Forslag til vedtak i delspørsmål E: SUNG-representant oppnevnt av Samisk kirkeråd

Leder til SUNG oppnevnes av Samisk kirkeråd, og får et særlig ansvar for at rådets medlemmer får orientering og innspill fra SUNG, og i tillegg ha kontakt med rådets AU der det synes å være naturlig.

Delspørsmål F: Finansiering av SUNG

Kostnaden med gjennomføringen av en SUNG-opprettelse, er ikke vurdert i Strategiplan for samisk kirkeliv, og det er i dag ikke satt av egne midler til dette. Det er da naturlig å se til hvordan Ufung finansieres, og følge samme modell som det. I dag finansieres Ufung over kirkerådets møtebudsjett sammen med andre nemder og utvalg.

Forslag til vedtak i delspørsmål F: Finansiering av SUNG

Det må settes av midler til drift av SUNG som utvalg på nasjonalt nivå for alle de sentralkirkelige råd.